

Czy Meksyk zyskał na umowie NAFTA?

Autor: **Roberto Ledezma**

Źródło: mises.org

Tłumaczenie: **Przemysław Rapka**

W listopadzie minie rok od renegocjacji warunków NAFTA. Choć teraz umowa zawiera nowe wytyczne, to w dużej mierze wciąż jej najważniejsza zasada brzmi: wolny handel jest korzystny dla obu stron. Zdanie to jest prawdziwe niezależnie od tego, czy taka umowa obowiązuje i czy występuje „sprawiedliwy” handel. Jednakże jak pokazuje [badanie Parametria z 2016 roku](#), większość Meksykanów wciąż nie wie, jak duże korzyści wynikają z polityki wolnego handlu.

Do tych korzyści zaliczamy:

- Większą różnorodność marek i rodzajów dóbr konsumpcyjnych (według IMCO)
- Wzrost od 1994 roku bezpośrednich inwestycji zagranicznych o 21 154 miliardów dolarów i rocznego eksportu towarów i usług o 339 244 miliardów dolarów według Banku Światowego.
- Pośrednią popularyzację libertariańskich zasad, takich jak globalizacja (wolność przepływu idei, ludzi, kapitału i dóbr konsumpcyjnych) i prawa własności. Jak napisał liberalny ekonomista Frederic Bastiat w swoim esej „Komunizm i protekcja”:
Każdy obywatel, który wyprodukował lub pozyskał produkt, powinien mieć możliwość wykorzystania go niezwłocznie we własnym celu lub przekazać go komukolwiek na świecie, kto zgodzi się oddać mu w zamian rzecz, której pożąda. Pozbawienie go tej możliwości, gdy ten nie popełnił czynu sprzecznego z porządkiem publicznymi i dobrymi obyczajami, i wyłącznie w celu spełnienia zachcianki innego obywatela to akt grabieży i pogwałcenie prawa sprawiedliwości.
- Potencjalny wkład w zmniejszenie ekstremalnej biedy (zdefiniowanej jako przedział dochodów, a nie nierówność — poniżej połowy

przeciętnego dochodu narodowego — lub dostęp do konkretnych dóbr i usług).

W raporcie „The Role of Trade in Ending Poverty” Bank Światowy oszacował, że między rokiem 1990 a 2010 odsetek ludzi na świecie żyjący w warunkach skrajnej nędzy zmniejszył się o połowę. W tym raporcie powołują się na badania Kraaya i Dollara zatytułowane „[Growth is good for the poor](#)” (w których pokazują, że biedni korzystają na wzroście gospodarczym w takim samym stopniu, co przeciętne gospodarstwo domowe), aby wytłumaczyć korelację i możliwą relację przyczynowo-skutkową wielu ekonomicznych zmiennych. Z ich opracowania danych wynika, że wzrost PKB zwiększa zarówno popyt na pracę, jak i realne płace słabo wykwalifikowanych pracowników:

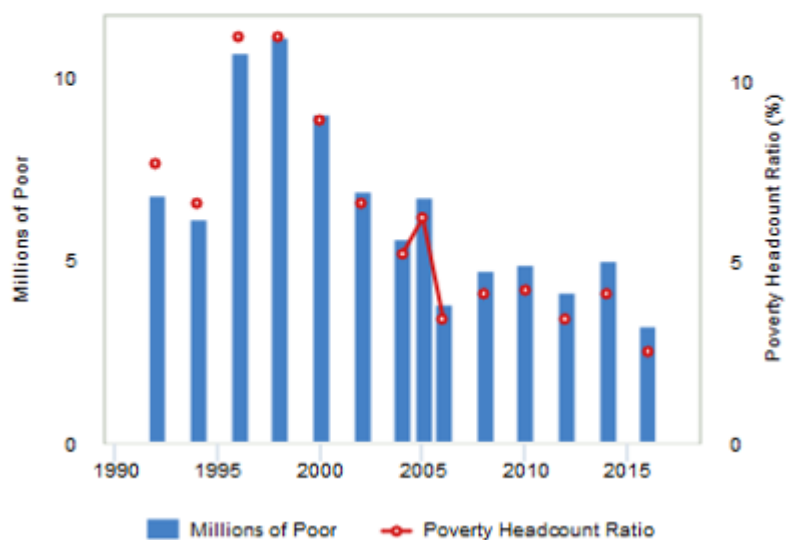
To silny wzrost światowej gospodarki przez ostatnie 10 lat umożliwił większości osób w wieku produkcyjnym znalezienie zatrudnienia. Płace realne słabo wykwalifikowanych pracowników wzrastały wraz ze wzrostem PKB na całym świecie.

W pracy „[The macroeconomy after tariffs](#)” po przebadaniu zachowań ekonomicznych 151 państw w latach 1963-2014 autorzy doszli do wniosku, że każdy wzrost efektywnej stopy cła o 3,6% powoduje spadek produktywności o 0,9% w ciągu pięciu lat. W niektórych przypadkach ten wzrost przeciętnej produktywności jest nie tylko efektem opuszczenia rynku przez mniej efektywne firmy. Jak wskazuje Nina Pavcinik w „[Trade Liberalization, Exit and Productivity Improvements: Evidence from Chilean Plants](#)” firmy, które przetrwały otwarcie rynku także wykazały wzrost produktywności.

Słabo znanym faktem jest to, że odsetek ludzi żyjących poniżej proggu skrajnego ubóstwa w Meksyku w 2016 roku (dochód poniżej 1,9 dolara dziennie) jest niższy niż w 1994 roku: konkretnie o 4,1 punktów procentowych mniejszy. W wielkościach absolutnych jest podobnie: 2,9 milionów osób mniej. Jeśli za próg ubóstwa uznajemy 3,2 dolara dziennie, to wtedy liczba osób żyjących w skrajnej nędzy spadła o 4,6 miliona lub o 9,3 punktów procentowych.

POVERTY TREND (BY INTERNATIONAL STANDARDS):
PEOPLE LIVING ON LESS THAN INTERNATIONAL POVERTY LINE

International Poverty Line (\$1.90) ▾

Source: Poverty & Equity Databank and PovcalNet

Źródło: Poverty & Equity Databank and PovcalNet

Z powodu specyficzności zdarzeń w Meksyku (np. kryzys finansowy z 1994 roku czy takie programy, jak [Oportunidades](#) i wiele innych) nie da się dokładnie ustalić na podstawie szerokich agregatów, czy umowa handlowa pomogła zredukować skrajne ubóstwo. Niemniej jednak z *powodu* lub *pomimo* liberalizacji handlu skrajne ubóstwo w Meksyku zmniejszyło się od czasu zawarcia umowy NAFTA.